

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancașe nu
se primesc. Manuscrise
nu se retrimit.

INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
armăturile Birourilor de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emanuel Lesner.
Helmrich Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Marohl & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 6 or.
și 30 ar. timbru pentru o pu-
blițiar. — Publicări mai dese
după tarifar și învoială.

RECLAME pe pagina a 8-a o
serie 10 or. sau 30 ban.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

(Număr de Duminică 41)

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. sau 15 ban. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 225.—Anul LXII.

Brașov, Duminică 10 (22) Octomvrie.

1899.

Paciință și voință!

Marî sunt neajunsurile, grijile și nevoile, de cari sunt cuprinși mai ales în timpurile de față Românii dela noi. Suntem un popor asuprit, strein în patria noastră și avisați pururea la luptă grea. Plătim dări până îmbrâncim sub povara lor, dăr din ródole acestor dări puțin ne îndulcim. Statul nou școlă nu ne înfințeză, pe învățători nu-i plătesce, bisericile nu le ajută. Cu un cuvânt, ceea-ce Ungurilor li-se dă, nu ni-se dă și nouă, ca și cum n'am fi și noi cetățeni ai acestui stat, la a cărui susținere contribuim cu sângele și averea, întocmai ca și ei.

Dăr nu numai, că din milioanele cele multe, ce an de an se jertfesc din budgetul statului pentru scopuri școlare și culturale, nouă nu ni-se face nici cea mai mică parte, ci ni-se mai pun și bețe în ródte, ca să ne țină pe loc și mai ales în privința culturii naționale să nu putem înainta nici un pas.

Pe lângă toate nedreptățile, ce ni-s'au făcut însă și ni-se fac, pe lângă totă vitregitatea, cu care am fost și suntem tratați pe pământul strămoșesc, adversarii noștri niciodată nu ne-au putut înfrânge, măcar că au trecut peste capul nostru multe timpuri crude și grele, mai grele ca cele de ađi. Așa stă scris în cartea Provedinței, ca popórele, cari au în inima lor voința de-a fi și însuflețirea de-a lupta neobosit pentru progres și pentru existența lor națională, să fiă și să luptă, căci în luptă stă viața.

Nici pe noi nu trebuie să ne obosescă lupta, căci ori cât de grea ni-s'ar păre ea în unele momente, nu trebuie să uităm, că totul e numai o cestiune de timp și când va sosi plinirea lui lupta ni-se va ușura. Datorința noastră este să facem, ca acel timp să ne afle întregi, sănătoși și viguroși în individualitatea noastră națională, cum am fost întotdeauna.

Adevărat, că timpurile sunt grele, sarcinile mari și pretensiunile cresc

din zi în zi. N'are să ne cuprindă nici o mirare, decât în astfel de împrejurări poporul nostru și fruntașii săi se vęd a fi cuprinși de mari îngrijiri, căci pe lângă alte multe neajunsuri și trebuințe, ni-se cere tocmai acum să sporim lesile învățătorilor prin cuincuenale, să îmbunătățim sórtea preoțimei noastre prin salarisare etc. Tóte acestea ni-se cer punându-ni-se sula în cóste din partea regimului, care inadins umblă să ne ducă la imposibilitate și prin asta să ne prindă în lațurile sale.

Dăr ori cât de critică ar fi această situațiune a noastră, nu trebuie să perdem nici un moment încrederea în vitalitatea poporului. Să ne aducem aminte, că nici în trecut nu ne-am bucurat de nisce timpuri favorabile și cu tóte acestea am făcut progrese ca rari alte popóre în împrejurările noastre. Statul nici-odată pe noi ca Români nu ne-a sprijinit, guvernele întot-deuna ni-au fcut vitrege și dușmane, un sprijin din visteria statului, care se merite acest nume, de-asemenea nu ni-s'a dat nici într'un timp: cu tóte acestea am clădit multe biserici pompóse, am ridicat numérose școlé bune, pe învățători i-am dotat cu salare coréspondétore, am înființat școlé superióre pentru fete, institute de banî și comerciale, funduri și fundațiuni frumóse etc. etc. Tóte acestea în decurs numai de câțiva ani și tóte numai prin hărnicia și însuflețirea națională a poporului și a conducătorilor săi!

Decă acestea le putem constata față cu trecutul, ce împrejurări ne-ar pute face óre, ca să descuragiam față cu viitorul?

Ni-s'au dat nu numai odată probe, că un singur preot harnic a știut face cu micul popor din comuna sa adevărate minuni în timp de-o scurtă viață de om: a înființat biserică, a întemeiat școlă, a făcut fonduri de bucate și de banî, a ridicat însuflețirea și moralul poporului, dându-i un curs puternic spre progres și făcând, dintr'o comună delăsată și perdută, un popor înfloritor și plin de speranțe.

Durere, asemenea exemple sunt mai rari, dăr totuși sunt și existența lor ne este o dovadă, că cine voește póte. Vor fi, sperăm, și protopopiate întregi, cari bucurându-se de conducătorii energici, adevărat conștiențioși și cu tragere de inimă pentru binele poporului, au știut a ridica la bunăstare și a pune pe calea înaintării decă de comune și mii de credincioși din cercul lor și tóte acestea într'un timp de abia 10—20 ani. De sute de ori durere, asemenea casuri la noi sunt nespuse de rari, dăr dreptate de-ar fi, trezvia, imparțialitate și energiă din partea Consistoriilor noastre și atunci de sigur în scurt timp am avé bucuria de-a vedé mai multe protopopiate în starea de înflorire, de care am vorbit.

Veđi bine, că în doi-trei ani fața lumii nu se póte schimba. Dăr să ne aducem aminte, că multe, fórté multe din cele ce le avem ađi, înainte cu 20—30 de ani nu le-am avut, ci prin hărnicia noastră le-am făcut și, decă vom voi, vom face încă și mai mult în viitor, căci brațe muncitóre avem, ómeni cu carte, capabili să ne povéțuescă, încă avem: ne mai trebuie voință tare și atunci nimic nu póte să ne împedéce în calea progresului.

Revista politică.

Septemâna această evenimentul cel mai important în monarchia noastră dualistă, a fost fără îndoială **deschiderea parlamentului austriac**, care s'a făcut Miercuri în Viena și cu care ocaziune s'a prezentat noul *ministériu Clary* înaintea corpurilor legiuitóre. În préjma deschiderii parlamentului s'a publicat de cătră noul guvern o ordonanță, prin care se scot din vigóre faimósele ordonanțe de limbă, restabilindu-se starea dinainte de 1897, dăr numai pentru o scurtă durată, căci după asigurările, ce le face noul cabinet austriac, s'au luat tóte măsurile de lipsă pentru aducearea unei legi de limbă, care să reguleze cestiunea mult agitată a limbilor în Boemia și Moravia.

Deschiderea parlamentului austriac s'a întâmplat în nisce împrejurări fórté grele, când neînțelegerile și divergențele de interese ale diferitelor naționalități din poliglota Austriă, au dat și dau, ađi mai mult ca ori și când, nascere unei lupte mari și înversunate, ce sgudue din temelii bazele imperiului austriac. A ajuns la cel mai înalt grad lupta dintre slavismul vătémât prin noua întorsătură a lucrurilor și între germanismul, care deprins mulți ani de-arëndul cu căarma statului, face ađi o desperată încercare, de-a ajunge éráși le egemoniă absolută în stat.

După deschiderea parlamentului și după-ce s'a făcut alegerea de președinte al camerei, a urmat **declarațiunea contelui Clary**. El dișe, că scopul guvernului său este de a restatornici starea normală a parlamentului și că cabinetul său este deplin neutral. A fost numit de Maj. Sa, ca să-și pună puterile în serviciul statului; drept aceea apléază la tóte partidele din cameră, ca să lucreze împreună pentru aplanarea conflictelor. Clary motivă apoi desființarea ordonanțelor de limbă, dișând, că aceste ordonanțe au stat până acum în calea ori-cărei activități roditóre. Guvernul însă nu voește să susțină starea creată prin desființarea ordonanțelor, ci s'a îngrijit de regularea cestiunei limbilor printr'o lege, și când lucrările vor fi gata, el va cere încuviințarea parlamentului.

Declarațiunea lui Clary a întâmpinat cele mai vii desaprobari din partea Cehilor tineri, cari intreruperă în continu cu strigări: „*pfui*“, „*impertinență*“, „*lașitate*“, „*ați tradat Austria!*“ ș. a. la adresa guvernului. Așa de mare fú sgomotul provocat de Cehi, încât o parte a declarațiunei guvernului nici nu s'a putut ađi, ér la urmă unul dintre conducătorii cehi a declarat, că poporul cehic nu va înceta de a lupta pentru egala îndreptățire și pentru drepturile regatului boem.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Moș Nichifor Coțcarul.

Povestire gluméță, din operele lui Ioan Créngă.

— Fine. —

— Bun întâlnișul, om bun! Așa e că s'a stricat drumul în mijlocul căruței?

— Ia lasă șaga la o parte, méi omule; și mai bine vin de-mi ajută se pun capétul ăsta, că veđi că-mi crépă inimă în mine de necăz.

— D'apoi eu mé grăbesc să ajung la Oșlobeni. D-ta poți să mai măi astă nópte în pădure; nu cred, că-i muri de urit...

— Mă mir că nu ți-i óre-cum să-ți fie, dișe Nichifor posomorit: ești un chiag sbircit, mai ca și mine și étă ce-ți urlă prin cap...

— Da, nu-ți fiă cu bănat, om bun, că am sguțit și eu. Bun rémas! Te-a învăța Dumnezeu ce să faci... și s'a tot dus înainte.

— Veđi, jupăneșică dragă, cătu-i de a dracului lumea asta? Numai după pleșcut umblă. Iea să fie un autal cu vin ori

cu rachiu și să veđi atunci ar ședeă carul stricat atăta timp în mijlocul drumului? Cum vęd eu, tot moș Nichifor are să facă ce-o face. Ea să mai fac o încercare.

Și ear începe a tăia alt gârneț... Mocoșește cât mocoșește, până 'l pune și pe acela. Apoi dă biciu iepelor și ér mai trage un ropot; când numai étă că ajunge róta de o teșitură și ér se rupe capétul...

— Acum, jupăneșică, mai că-mi vine să diș și eu ca omul acela, că are să ne fie masul în pădure.

— Vai de mine și de mine, moș Nichifor, ce spui?!

— Ia spun și eu ce vęd cu ochii. Uite-te! nu veđi și d-tă că dă sórele după dél și noi tot pe loc stăm. Da nu-i nimica, jupăneșică, să n'ai nici o grijă; că știu eu o poiană în pădure, chiar aici pe aprópe; să tragem acolo și suntem ca și în casă la noi. Locul e ferit și iepelile au ce pasce. D-ta te-i culca în căruță și te-oi străjui tótă nópte. Helbet, o nópte nu-i legată de gard, a trece cum a trece; dăr a pomeni ea baba mea câte dișóre o avea, de necăzul acesta; că numai din pricina ei mi-se trage...

— Apoi dăr fă cum știi, moș Nichifor, numai să fie bine.

— Lasă jupăneșică, nu-ți face voie rea, că are să fie cât se póte mai bine.

Și odată moș Nichifor apuca iepelile de dărlog, și cărmește căruța și-o terește cum póte până în poiană.

— Écă jupăneșică, ce rai a lui Dumnezeu e aici, să tot trăesci, să nu mai mori! numai d-vóstră nu sunteți deprinși cu ce e frumos pe lume. Ia mai dă-te o lécă pe jos până se mai vede: ca să strângem nisce țârsuri și să facem tótă nópteă foc, să fugă țântarii și tóte gângăniile pe lume.

Biéta Malcă vede și ea, că tot una îi ie acum. Se dă jos și începe a stringe a țârsuri.

— Dómne! bine 'ți mai șade jupăneșică; pare că ești una de ale noastre. Nu cum-va a ținut vre-o dată tatăl d-tale orândă n sat, unde-va?...

— Ba a ținut multă vreme ratoșul dela Bodesci.

— Apoi mă miram eu, de ce vorbești așa de bine moldovenesce și aduci la mers cu de ale noastre. De acum n'am să te mai cred că te temi de lup. Ei, ei! cum ți-se

pare aici în poiană? Așa-i că erai să mori și să nu șei ce-i frumos pe lume? Ie-ađi privighetorile ce haz fac? Ie-ađi turturele cum se îngână?

— Moș Nichifor, óre n'om păți ceva în nópteă asta? Ce a dișe Ițic?...

— Ițic? — Lui Ițic 'i s'a părea c'a prins pe Dumnezeu de un picior, când te-a vedé acasă.

— Da ce cređi d-ta, că Ițic știe ce i pe lume? Cum sunt întâmplările la drum?

— Așa numai să se mute de pe vatră pe cuptor știe și hlébul de baba mea, de-acasă. Jupăneșică, ia să te vedem, știi cum să faci focul? —

Malca aședă gătejele; moș Nichifor scapără și îndată ațită améndoii focul. Apoi moș Nichifor dișe:

— Veđi, jupăneșică, cum părae de frumos gătejele?

— Vęd moș, Nichifor, dăr imi tremură inima în mine de frică!

— Í...ra! da ce dómne iartă-mé, parcă ești din *némul lui Ițic*. Da fi mai cu inimă o lécă! Ori decă ești așa de fricosă, apoi sui în căruță și te șterne pe somn, că nópteă-i numai un caas; acuși se face diună.

Va să dică, ceea-ce au făcut pe timpul guvernării lui Baden, Gautsch și Thun Germanii, fac acum Cehii. Au și început deja în mai multe orașe din Boemia demonstrațiile sgomotose pe strade, îndreptate nu numai în contra guvernului, ci mai ales în potriua Germanilor. Intre popor, polițiști și soldați s'au întâmplat ciocniri sângeroase.

În astfel de grele și agitate timpuri și-a început contele Clary activitatea sa parlamentară.

*

Intr'aceea tot mai mult se impune întrebarea, care este poziția ce o ocupă în raporturile de față **Români bucovineni**, respective cei cinci deputați români din parlamentul din Viena. Deputații români din Bucovina au mers până acuma cu majoritatea, servind cu zel și fidelitate guvernele din urmă. Cu tot sprijinul acesta însă, Români din Bucovina au fost dați pe mâna unor omeni fără nici un cumpet, cari și-au bătut joc de ei și i-au lovit în cele mai sfinte interese ale lor. A sosit drept aceea momentul, ca ei să-și precizeze pozițiunea și atitudinea lor față cu noua situațiune. Organul românesc „*Patria*“ din Cernăuți, ocupându-se într'un număr mai nou al său cu această întrebare, dice între altele:

„Ne aducem aminte de timpuri și seisiuni, în cari s'ordea unui ministeriu depindea nu dela cine, d'ér dela unul său două voturi. Și că timpuri de aceste se repețesc, avem drept dovadă critica situațiune a majorității actuale, împreună prin legătură mai subțiri, decât firul paingenuului. D'ér presupunem chiar, că am reprezenta într'adever o cantitate negligeabilă. N'ar fi atunci alăturarea noastră către un puternic grup *afin din opoziția* un avantaj înșutit mai mare, decât cela ce-l oferă tragerea la carul unei majorități, de care nu ne l'egă nic' afinitatea rasei, nici limba, nici religiunea și cu atât mai puțin prefipta țintă politică? Este d'ór tendința clară a majorității slavizarea cu ori-ce preț a Cisleitaniei, și decât odată popore mai puternice și număruse vor peri în valurile cotropitorului slavism, rămân-vom noi cruțați? În cestiuni de interese identice, negreșit, că vom pași cu majoritatea; însă nici când nu putem forma din noi cuiul pentru propriul sicriu“.

Din cuvintele aceste ar eși, că Români bucovineni sunt în ajun de a face o schimbare de front, căci cum se exprimă același diar: „argati fără simbria nu mai pot fi“.

*

Din nevoile noastre de acasă multe ar fi vrednice de pus pe re-vaș, cari însă nu încap în haina strimță a unei reviste a săptămânei. Fapte îmbucurătoare pentru noi și de natură politică nu prea avem de înregistrat, d'ér totuși nu putem trece cu vederea fără de a aminti, că un mare **spin la inima șovinistilor** împintenați a fost *strălucita s'erbare dela columna lui Traian* din Roma. Asupra acestei s'erbări foile șoviniste n'au avut decât cuvinte de hulă. Amar i-au usturat pe șovinisti vorbirile minunate, ce s'au ținut cu ocaziunea depunerei coronei de bronz la monumentul Divului Traian. Cetitorii noștri vor afla aceste vorbirii la alt loc al numărului nostru de ađi.

Pe când la Roma se ținea înălțătore s'erbare a *latinității*, la care două popore înrudite prin originea lor își dedeau mână frătească în fața columnei celui mai mare și vitéz împ'rat de pe vremurile de m'ărire ale imperiului roman — *ministrul unguresc* al trebilor dinăuntru l'ăsa să se publice o statistică despre **maghiarisarea numelor** în prima jumătate a anului 1899, vr'end, p'ote, să dea dovadă lumii despre aceea, cum înțeleg Maghiarii chiamarea lor de „civilisatori ai Orientului“ cu care se laudă atât de mult.

Isprăvile pe acest teren de maghiarisare nu-i pr' mulțumesc însă pe șovinisti, căci, după cum arată statistica publicată, anul acesta maghiarisarea numelor a dat binișor înd'ér, — ș'au maghiarisat adecă numele mai puțin cu 874 persoane, ca anul trecut. Ovreei sunt, cari s'au distins mai mult, căci la ei schimbarea de nume e împreună cu „geșeft“. Restul sunt toți acei funcționari și omeni fără rost, cari de voie de nevoie au trebuit să-și l'apede numele lor străvechi. Intre aceștia sunt mai ales funcționarii și muncitorii de pe la căile ferate, slugi pe la comitat, finanți, gendarmi, tot omeni legați de stăpânire, cari decât nu ar fi implinit porunca stăpânilor, și-ar fi pierdut slușba.

Încât privesce pe *Români*, constatăm cu bucurie, că ei sunt mult mai mândri pe numele lor românesc, decât să-și l'apede cu rușine. Maghiarisarea numelor este o l'ăp'edare a limbei și legii, o tradare a națiunei, de aceea frații noștri români se se ferescă a căde în acest păcat, decât țin la nația lor și decât nu vor să se facă de hulă și ocară nu numai înainte noastră, ci a lumii întregi.

*

La începutul săptămânei a fost în Viena un mare sfat de miniștri comuni, care s'a ocupat cu **budgetul comun pe 1900**. După cât s'a publicat până acum prin foi, ministrul comun de r'ebouiu Krieghammer a cerut urcarea plății oficerilor, în urma căreia cheltuelile monarhiei se vor spori cu mai bine de patru milioane florini. S'a mai hotăr'it în acel sfat, ca să se c'eră un credit de multe milioane pentru procurarea de tunuri nou'e. Spre scopul acesta în budgetul anului viitor se vor lua nu mai puțin ca 20 milioane fl. După scirile sosite în urmă însă, ministrul de r'ebouiu nu va cere sume atât de mari, cum se credea la început, și e probabil, ca tunurile nou'e să nu se procure în anul acesta, ci în alt an.

*

În străinătate cel mai mare eveniment este **r'ebouiu din Africa sudică**. Îndată după r'espunsul Angliei la ultimatul guvernului din Transvaal, oștirile Burilor au trecut granița Natalului la apus și la r'esarit. Intre Buri și Englesi s'au dat câte-va lupte mai mici. De câte-va zile lupte mai seriose se dau în jurul orașului Mafeking, ap'erat de Englesi. Mafekingul este situat în partea apus'ă a Natalului. Buri au impresurat acest oraș și au îndreptat asupra lui mai multe atacuri cu succes, așa încât Englesi au arborat st'égul alb al păcii, fără însă a preda cetatea. Buri v'ed'end, că cu totă victoria lor, orașul nu vr'e să se inchine, au hotăr'it să continue asediarea. Au tăiat toate conductele de apă, au ruinat toate liniile ferate și firul telegrafic, așa că Mafeking este cu totul isolat de lume, și decât nu i vine ajutor, e pierdut. În luptele din jur de Mafeking Buri au pierdut numai 70 de omeni.

Altă colonă a Burilor a înaintat spre partea r'esarit'ă a Natalului cu scop de a cuceri cetatea Ladysmith, unde se află generalul engles White cu mare putere ostășescă. Buri s'au și apropiat mult de această cetate ap'erată de 12,000 de Englesi. Aici se așteptă în tot momentul o luptă mare.

Până acum operațiunile Burilor din Transvaal uniți cu cei din Oranje, au fost preste tot succese. Ei au băgat spaima în Englesi. Anglia temându-se de zile rele în Africa, a convocat milițiile rezervelor (cam 135,000) ceea-ce a produs la Englesi o consternațiă mare. Toți de t'ote părțile se într'ebă, de ce a fost de lipsă convocarea milițiilor? Nu cumva

guvernul engles simte vre-un amestec din afară?

Neliniștea, ce i-a cuprins pe Englesi este cu atât mai mare, cu cât Anglia mobil'ază o armată așa de însemnată, ca și când ar av'e să-și tragă s'ema cu un stat puternic, ér nu cu micul Transvaal. Peste câteva zile trupele englese din India vor sosi în Durban, ér comandantul suprem Buller cu rezervele din patriamamă va ajunge la teatrul r'ebouiu-lui. Atunci se va începe adev'eratul r'ebouiu.

Români la columna lui Traian.

Cetitorii numărului nostru de Dumineca înăcă au cunoscinșă despre aceea, cum a decurs ceremon'ia din Forul Traian din Roma Joi a trecut săptăm'ana, cu care ocaziune Români cari au luat parte la congresul orientaliștilor, au înconunat columna Divului împ'rat Traian. La această ceremon'ia înălțătore s'au ținut mai multe vorbirii dintre cari vom reproduce ađi pe acele ale d-lor *Urechidă*, a ministrului italian de culte și instrucțiune *Bacelli* și a reprezentantului municipiului Romei, comandat'orele *Galluppi*. Etc-le:

Discursul D-lui Urechidă.

Esclență!

Ilustre d-le primar!

„Poporele eșite din același l'egăn, despărțite în curs de v'ecuri prin evenimente, pot să ajungă, că nu mai vorbesc aceeași limbă, d'ér pentru asta ore să nu mai fiă frați? Acastă frățietate se cuprinde nu numai în limbă, ci mai virtos în caracterul psihologic al poporelor.

„Etnograful cinstit, care lucr'ază pentru dreptate și nu pentru interese de altă natură, când cercet'ază ț'ările române, nu p'ote să nu vină la conclusiunea, că Români și Italiani sunt popore de aceeași origine, și sunt frați adev'erați. Românului nu'i lipsește nici una din trăsăturile psihologice proprie Italianului.

„O singură diferință neînsemnată p'ote să fiă observată: că Italianul, ca frate mai mare, a rămas în casa părintescă, și adeseori a pierdut din vedere, său p'ote că a uitat de tot, că are și un frate în dep'artare; cătă vreme Românul n'a uitat nici-odată casa părintescă, *Roma*, care este și astăđi idealul vieții sale.

„Acastă însemn'ază, că Românul posedă în mod neîndoios o consciință națională. Acastă *consciință națională latină* se manifestă în t'ote direcțiile dezvolt'ării vieții națiunei române. Folclorul nostru, cronicile și legendele noastre vechi și nou'e sunt pline cu *Roma* și cu *Traian*.

Malca, îmbărbătată de moș Nichifor, se suie în căruță și se culcă. E'ra moș Nichifor își aprinde lul'ea, așterne cojocul și se pune într'o r'ână jos, lângă foc; și păc, păc! păc, păc! din lulea, cât pe ce era să-l prindă somnul, când numai ce éta, că-i sare o scântee pe nas!

— Ptiu, drace! asta tr'ebue să fie scântee din g'ătejele culese de Malca, tare m'a fript. — Dormi jupăneșică, Malcă?

— Par-că eras'ă mă prindă somnul o l'ecă, moș Nichifor, d'ér mi-au venit o mulțime de năluciri prin cap și m'am tr'edit.

— Și eu mai tot așa am pățit; mi-a s'ar'it o scântee pe nas și mi-s'a sp'ar'iet somnul, de parcă am dormit o n'opte într'egă. Las' că, p'ote să mai dormă cine-va, d'ér r'eul nebunelor istor de privighetori? par-că-și fac de cap nu altceva. Da acum le-e și lor vremea să se dr'ăgostescă.

— Dormi jupăneșică?

— Par-că ér era să mă prindă somnul, moș Nichifor.

— Șciți una, jupăneșică? Mie-mi vine să sting focul, că tocmai acum, în durătul ista, mi-am adus aminte, că dihania de lup adulmecă și vine după fum.

— Stinge-l, moș Nichifor, decât-i așa. Atunci moș Nichifor odată începe a turna la ț'erină peste foc și-l înădușă.

— De-acum jupăneșică, dormi fără grijă, că îndată se face diuă. — Na; c'am stins focul, și am uitat să-mi aprind lul'ea. D'ér las' că am sc'ăp'ărători. — Tă-v'ă pus-tia privighetori să ve bată, că sciu că v'ă dr'ăgostiți bine!

Mai s'ede moș Nichifor așa pe gânduri, până-și g'ătesce de supt lul'ea, apoi se sc'olă binișor și se duce în v'érful degetelor lângă căruță. Malca începuse a horăi puțin. Moș Nichifor o clatină încet'șor și dice:

— Jupăneșică, jupăneșică!

— Aud! moș Nichifor, r'espunse Malca tresărind, sp'aimântată.

— Șciți ce-am gândit eu, cât am stat lângă foc?

— Ce, moș Nichifor?!

— Ia după ce-i adormi d-ta, să încal'ec pe-o i'epă și să mă reped acasă la mine să-mi aduc un cap'et și securea, și când s'a zări de diuă, sunt aici.

— Vai de mine, moș Nichifor, ce vor-

besci?! Vrei să mă g'ătesci m'ortă de frică, ore, când ii veni?

— Ba să te ferescă Dumneđeu de una ca asta jupăneșică. Ea las' nu te sp'aimânta, că am đis și eu, ia așa o vorbă în v'ent.

— Ba, nu, moș Nichifor! De-acum nici nu vr'eu să mai dorm; mă dau jos și am să șed t'otă n'optea lângă d-ta.

— Ba păzește-ți tr'eba, jupăneșică; ședți binișor unde ședți, că bine ședți.

— Ba iacă vin. Și odată se dă jos și vine pe iarbă lângă moș Nichifor. Și ba unul una, ba altul alta, dela o vreme i-a furat somnul pe am'endoi și-au adormit duși.

— Și când s'au tr'edit ei, era diulica albă!... — Eca, jupăneșică și sfânta diuă. Sc'olă-te și hai să vedem, ce-i de făcut? Veđi, că nu te-a m'ăncat nimica; numai frica și-a fost mai mare.

— Malca în vorbele astea ér a adormit... Ér moș Nichifor, ca omul cu grija, s'a suit în căruță și-a început a scormoni în t'ote părțile, pe sub coșolină și numai éta că dă de secure, de o funiă și de un s'fredleac, pe pomeștina căruței. — Eca, păcatele mele! Cine-i cu pagubă, și cu p'e-

cat; mă miram eu să nu se îngrijescă biata babă de mine, până n'tr'atata. — Pentru c'am n'ăp'astuit-o chiar pe sfânta dreptate, am să-i duc un fes roș și un tulpan unde-lemniu, ca să-și aducă aminte din tinerețe. Eu, se vede, că m'am luat eri cu lul'ea. D'ér biata baba mea, bună, rea cum este, tot a scuit ce-mi tr'ebue la drum; numai nu le-a pus la locul lor... D'ér și-i a g'ăsit să scie femeia trebile bărbatului! — Ju p'ăneșică, jupăneșică!

— Ce-i, moș Nichifor?

— Da nu sc'iti una?! Sc'olă-te, că am g'ăsit, și secure, și frânghiă, și s'fredel și tot ce-mi tr'ebue.

— Unde, moș Nichifor?

— Ia pe sub buclucurile d-tale. Numai n'au avut gură să r'espundă. Am pățit și noi ca un cerșitor, care ședea pe com'oră și cerea milosteniă... Da bine că s'au g'ăsit și acum; tot biata babă se vede că le-a pus.

— Veđi, cât ești de avan, moș Nichifor, cum îți încarci sufletul de păcate?!...

— Apoi dă, jupăneșică, v'ed și eu că am greșit, de am ponegrit-o așa de tare,

„Iubitul meu coleg *Tocilescu* ar sci se vă spună, că pentru poporul român tot lucrul măreț din cer și de pe pământ este opera lui Traian, „*Via lactea*“ e calea pe care a pornit Traian să ajungă în Dacia, conducând acolo „*infinitas copias hominum, ad agros et urbes colendas*“.

„Escelența Voastră puteți fi incredințat, că nu numai clasa cultă a națiunii posedă această conștiință națională latină, ci o are tot Românul, fără deosebire. Această conștiință a îndemnat pe acest păstor simplu din munții noștri, să călătorască la Roma, să vină și să salute, cum facem noi, urbea mare și sfântă a străbunilor noștri.

„Suntem aici, Escelență și d-le primar, ca să venerăm columna marelui nostru împărat, suntem aici, ca să spunem tuturor membrilor congresului, că Roma e „*Mama noastră*“.

„Acastă columnă este documentul neperitor al nobleței noastre în mijlocul popoarelor orientale.

Escelență!

„Eu nu cunosc în istoria modernă o pagină mai glorioasă pentru Români, decât aceea scrisă de Escelența Voastră pentru noi în ziua de azi.

„E mare, și binecuvântată este această zi, 12 Octomvre.

„Mare fără sămăn în urmările sale, pentru-că în această zi, în prezența ilustrilor reprezentanți ai Capitolului etern, Esc. Voastră, ca un om de înaltă știință, de inimă mare, ați sigilat la picioarele acestui altar glorios, în care odihnesc sufletul ginteii latine, ați sigilat, și, *legătura nedestructibilă a două popore*.

„Suntem cu mult mai tare mișcați, decât se putem spune în cuvinte adâncă noastră recunoștință pentru Esc. Voastră și d-l primar.

„Permiteți-mi, Escelență, ca eu să depun această cunună la picioarele monumentului nostru. Ea va vesti veșturilor viitoare, că legăturile noastre sunt încheiate pe veci.

„Documentul, care adevărește predarea cununei noastre, îl depunem în mâinile ilustrului primar al Romei nemuritoare, rugându-l să binevoiască să-l conserve în arhivele Capitolului, ca o mărturie a zilei acesteia.

(Aici cetesce textul documentului).

„Și acum, dragilor mei compatrioți români, uniți-vă cu mine, și să aducem mulțumitele noastre respectuoase și cordiale Escelenței Sale d-lui ministru, il. primar, presei nobile și patriotice, care cu această ocaziune a fost atât de gentilă și afectuoasă față de noi, tuturor ilustrilor reprezentanți ai națiunii, senatorilor și deputaților, profesorilor dela universitate, și pleidei întregi a amicilor și filo-românilor.

„Termin propunându-vă să strigăm din inimă:

„*Trăiescă rasa latină*, regiună într'ale lunei ginte mari“.

„*Trăiescă Italia!*

„*Trăiescă Roma latină, eternă, neatinsă!*“

Discursul ministrului Bacceli.

Români!

„O voi, cari în pios pelerinaj veniți aici a vă închina înaintea acestui monument, în care sunt sculptate faptele glorioase ale aceluia, care v'a dat o patriă și o civilizație! În inimile vóstre se reînnoșește memoria, de secole așa de palpitantă și de viuă, a izbândei, ce este mai puternică decât marmora. Dăcă din înălțimea acestei colonne ar pute să se audă răsunând încă glasul lui Traian, care răsuna acum 18 secole peste țările peste care a strălucit spada sa, alungând și distrugând órdele barbare, acolo unde azi strălucesc, ca sórele mănósele câmpii, s'ar renasce o pădure de arme și de armate spre a arăta din nou omenirii puterea renascerii.

„Pietatea vóstră, credința vóstră neclinită, ne dă un exemplu cu atât mai nobil, cu cât e mai rar între popore, de aceea trebuie să rămână de pomenire. Cultul acestor virtuți reînviat au subjugat regiunile barbare și le-a atras la sine cu strălucirea civilizației; dér virtutea singură nu este de ajuns: *Grecia era destul de mare, când a căzut în puterea Romanilor*.

„Mărirea popoarelor moderne, uitându-se ele în oglinda istoriei, trebuie să se simtă mai pe jos de mărirea popoarelor vechi, decât civilizației fi lipsese puterea, séu puterii fi lipsese civilizația.

„Eu, care astăzi sunt în fruntea educației naționale, mă simt fericit, o Români, că vă pot da ca exemplu tineretului italian, ca o comoră de iubire pentru țără, și nu mă feresc a spune, că acest tezaur se păstrează mai bine de aceea, cari sunt departe de patriă, decât de aceea, cari se găesc într'ensă și care uită prea repede și sângele vórsat și eroismul îngropat.

„*Vă salut pe voi, cari n'ați fost niciodată învinși*.

„O, Românilor! Voi sunteți o pagină deschisă din marea carte a istoriei Romei, voi sunteți o pagină deschisă din marea carte a istoriei Romanilor, dér nu și o pagină uitată, din contră ea e însemnată de cea mai mare iubire și admirațiune.

„*Coróna de bronz*, pe care voi o depuneți la picioarele acestei colonne, istoria, această mare justițiară a ómenilor și lucrurilor, o va depune într'o zi peste patria vóstră, arătându-o întregii omeniri, ca un exemplu de nesfârșită iubire pentru mărirea Romei, ai cărei demeri fi sunteți.“

Discursul primarului Galluppi.

Români!

„Cununa comemorativă, ce ați depus astăzi pe basa acestui monument stră-

lucit, care ne amintescce una din epocole cele mai glorioase ale domniei romaue, este un nou și sərbătorec atestat despre alipirea sinceră a poporului român către Italia și în special către Roma.

„În numele concătenilor mei, pe cari am onóre a-i reprezenta aici, vă mulțumesc pentru acest omaj frățesc, ce a-ți adus Romei, pe care poporul român o consideră ca și mamă!

„Strănepoți ai legionarilor, pe cari împăratul biruitor i-a fost aședat ca sentinele la hotarele orientale ale împărăției, *Români sunt cu tot dreptul mândri de latinitatea originei lor*.

„E întru adevăr lucru de mirat în istoria tenacitatea poporului român întru a-și conserva numele, tradițiunea și mândria de ginte latină, resistând loviturilor tuturor invasiunilor și înfruntând toate ispitele înșelătoare ale dușmanilor, cu deosebire ale *Fanarioților*, cari lucrau, ca să-i răpescă moștenirea sfântă a limbei și a naționalității.

„Conștiința originei e încă atât de vie în inima acestei națiuni generose, că fiii poporului român învață din spusele părinților lor, din învățăturile profesorilor lor să iubească Italia, ca pe o soră mai mare a națiunii lor; poeții în cantecele lor îi arată ca fi ai Italiei, scriitorii lor se nisuesc cu deosebită îngrijire a curăți limbajul lor latin de vorbele străine, ce s'au furișat în elementele lui.

„Ca și Italianii, poporațiunile române și-au luat credința pentru lupta emancipării lor de sub jugul și opresiunea străină, din amintirile glorioase ale străbunilor.

„Din tradițiunile romane s'a inspirat gloriosul păstor din *Transilvania Horia*, când în 1784 din pădurile dela *Baia-de-Criș*, a proclamat réșboiul de independență și de esterminarea opresorilor trufași maghiari, numindu-se ca *Traian*, Impăratul Daciei.

„Și cu eroismul unui roman, cădu jertfă valorosul *Valach!*

„Covârșit de numărul preponderant al dușmanilor, tradat de unii păstori, și condus la pierdere a suferit fără frică chinurile și schinjirile și batjocurile sélbătice la cari s'au supus călăii barbari înainte de a-l trucidă.

„*Conservând amintirea originei sale, gelos pe tradițiunile sale, și mândru de cultura sa romană, poporul român este azi sentinela espusă a latinității în Orient*.

„De aceea cu nespūsă bucuriă și cu entusiasme fierbinte Italia urmărește cu atențiune desvoltarea neîncetată și progresul puternic, ce face tinăra și viguroasă națiune, gentilă insulă latină, ce se înalță majestósă din marea slavă a Europei orientale.

„Și pentru Italianii va fi pururea o amintire scumpă și pătrunđătoare marea dovadă de afecțiune, când în 1870, națiunea soră, prin parlamentul séu, rupend întârđierile diplomatiei europene tremurătoare, s'a grăbit a felicita guvernul Italiei din oca-

siunea evenimentului fericit, că Roma a devenit capitala ei.

„*Români!*

„Omajul, ce ați prezentat azi Romei și Italiei în numele conaționalilor voștri, va contribui, ca unirea spirituală a celor două națiuni, să devină din ce în ce mai intimă, spre scopul de a realiza acea misiune de pace și de civilizațiune, ce a fost în mod constatată aspirațiunea geniului latin.“

Afară de aceștia a vorbit dintre Români d-l Gr. G. *Tocilescu* despre împăratul Traian, cu care vorbire a stors aplausele tuturor. După aceasta, în mijlocul atențiunii generale îmbrăcată în costum național, vestita poetă română d-na *Smara*, a cetit următoarele versuri:

Pietrile? Sciam odată

că sunt mute nu vorbesc,

Însă tu îmi spui colónă

minunată povestire

Ce se plâng mă face, étă,

să tresar de fericire,

Cum?... Trecură-atâția secol

și-amintirile trăesc

Și mai vii în simul celor,

cari atunci s'au înfrățit?

A!... grăescce tu, ce vécuri

lor și noué ni-ai grăit.

Spune, că suntem d'un nume,

de-o făptură și de-o mamă,

Glasul sângelui la Roma

pe Români acum îi chiamă.

.....

Pietrile? Nu mai sunt mute,

ele bronzul, cânt, vorbesc,

Étă-aici cununa mândră,

care dulce ne grăescce,

Spune, că iubita-mi țără

din nou astăzi se 'nfrățesc

Cu cetatea cea eternă...

Când din inimă pornesc

Sentimente mari, frumoșe,

socotesc c'acel popor

Merită, ca să trăescă...

Al meu glas d'aci din For

îi trimite tu țării mele

s'o salut... L'ai séi feciori

Azi le dăc: „Pe-alte colóna

vreu să fiți nemuritori,

Vitejia vóstră fie

scrisă în argint, în aur,

Viitorul vă 'ncunune

numai cu cununii de laur,

Să slugiți ca moșii voștri,

pildă pe la toți dușmanii,

Mari să fiți cum sciți că fură

Dacii toți și toți Romanii;

Or-ce petró să vorbescă

tot de fapte vitejesci

Și să fiți, ca pân-acuma

fala *Țerei-Românesc*.“

Roma, 11 Oct. n. 1899.

cătră d-ta. Da de acum am să-i cânt și eu un cântec de împăcare:

Sărmana băbușca mea!
Fiă bună, fiă rea
Am să țin casă cu ea.

Și odată sulfecă moș Nichifor mâne-cile, taie un sulhariu de fag și face un capăt minunat. Apei îl aședă cum trebuie, pune róta la loc, inhamă ielepele, iese încet, încet la drum și dăce:

— Sui jupăneșică, și haidem să mergem de acum.

Ielepele fiind hrănite și odihnite bine, pe la prânđul cel mare i-au pus în Piatră.

— Étă te-ai véđut și acasă, jupăneșică,

— Slavă lui Dumneđeu, moș Nichifor, că și-n pădure nu m'a fost réu...

— Așa este jupăneșică, nu-i vorba, dér ca la casa omului, nu-i nicăirea.

Si din vorbă în vorbă, au și ajuns la pórtă lui jupân Ițic! — Ițic tocmai atunci venea dela școlă, și când a véđut pe Malca, nu mai scia ce să facă de bucuriă. Dér când a mai auzit și despre întâmplarea ce au avut, și cum i-a scăpat

Dumneđeu din primejdiă, nu scia cum să mulțumescă lui moș Nichifor. Cu ce nu l'au dărniit ei? Că se mira și el singur, ce dăduse peste dănsul. A doua zi moș Nichifor a pornit înapoi cu alți mușterii. Și când a ajuns acasă, era fórte vesel, încât nu scia baba lui ce l'a găsit, de-i așa de cu chef, cum nu mai fusese de multă vreme... După acesta, tot la două, trei săptămâni, jupăneșica Malca venea în Némț la socri și se întorcea acasă numai cu moș Nichifor, fără să se mai témă de lup...

După un an, séu mai mulți, moș Nichifor s'a răsufat, la un păhar cu vin, cătră un prieten al séu despre întâmplarea din codrul „*Bălaurului*“ și frica trasă de jupăneșica Malca... Prietenul lui moș Nichifor, s'a resufat și el cătră alți prieteni ai séi, și de atunci ómenii, cum is ómenii, ca să-i puie sânge réu la inimă... au început a porecli pe moș Nichifor și a-i dăce: Nichifor Coțcarul, Nichifor Coțcarul; și póte acuma a fi óle ulcióre, și tot Nichifor Coțcarul i-a rămas bietului om numele și până în diulica de astăzi.

Poveste.

A fost odată un om betrán, de nouă-đeci și noué de ani și-i mai trebuia unul și împlinea suta. Și omul acela avuse nouă-đeci de femei și-i mai trebuiau de ce și împlinea suta. Și când s'a însurat mai de pe urma óră, și-a luat o fată de șese-spre-đece ani și ceva. Trăit'au cât au trăit, dér cu asta n'a dus-o mult și au simțit că i-se apropie vremea. Și când era pe patul de mórte, și-a chemat'o lângă el și i-a dăc: „Uitá-te, tu femeie, simt, că incurénd am se mor și-i rămăné véduvă. Mi-ar plăcé să nu te măriți de a doua-óra, ci să rămăi fără bărbat, că ai cu ce să trăesci... Însé totuși îți dau sfatul să te măriți, și să te măriți curénd, dér ia-ți un bărbat, care să mă grijescă două nopti în casă, două nopti la mormént. Până-ce nu m'a îngriji cine-va în casă două zile, nici să nu mă îngropați.“

Și grăind betránul așa, écă i-a sosit ceasul să plece din lume. Și a plecat, đeu el, cum plăcé totă lumea rénd pe rénd.

Dăcă s'a isprăvit bărbatu-séu, cum dăisei, chemat'a de séră femeia ómenii din sat la priveghiu. Și s'au adunat la chemare

mulți ómeni, dându-se în cărți cu toții, cum e tréba la priveghiu, ca să nu adórmă și să le trecă vremea mai ușor. Și nu veđt d-ta, în ce ceas or fi pășit de acasă, în ce ceas s'au apucat de joc — s'au jucat așa de bine, că écă pe la 12 ceasuri să ridică mortul de pe laiță, vine frumușel la ei și-i omórá pe toți până la unul. Femeia scapă ca prin minune, alérgă acasă la tată-séu, povestindu-i ce și cum s'a întâmplat.

Și asta a trecut cu vremea.

Ci după o vreme anumită îi vine femeii să se mărite. Azi o cere un bărbat, mâne altul, ea dăce cătră tată-séu: „Numai după acela m'oiú duce, care a îngriji pe betránul două nopti în casă, două nopti la mormént.“

Incercatu-s'a fie care pețitor să pândescă. Pândeia, că de rușine nu s'ar fi lăsat, dér la 12 se scula betránul, sária la el de-l omoria, fără să mai stea la vorba, ér la un ceas după mieđul noptii să boga éráșt între morți. Și mulți voinici și-au perdut zilele cu pânditul pentru tinera véduvă: drept, că era și frumușă, de să-ți prăpădesci zilele pentru ea.

Mai pe urmă s'a întâmplat de nici un

SCIRILE ȚILEI.

— 9 Octomvre v.

Bôla principelui Carol. In tot decursul acestei săptămâni România a fost supusă unor grele încercări. Micul principe Carol, nepotul iubit și favorit al Regelui, s'a bolnăvit greu de tifus și aprindere de plămâni. La începutul bôlei se credea un moment, că micul principe nu va putea fi mântuit din mâna nemilosoasă a morții. In urma acestei sciri totă România a fost cuprinsă de întristare. A dat Dumnezeu însă de starea micului principe s'a întors spre bine, așa că adă viața lui este aprôpe afară de ori-ce pericol. Scirile ce sosesc din Castelul Peleș (Sinaia), unde se află micul principe, întăresc credințele și speranțele într'o grabnică însănătoșare a micului bolnav, care tocmai țilele acestea a implinit vârsta de 6 ani.

Masa studenților dela scôtele române din Brașov. In 1 Octomvre c. s'a redeschis pe anul scolar curent masa studenților dela scôtele române medii și superiôre din Brașov. Numărul tinerilor, cari primesc gratuit prânțul la această masă, este în anul acesta mai mare cu cinci, ca anul trecut. Cu totul sunt ajutamați acum 25 de școlari. Cât de necesară este această nobilă instituțiune o probăză și faptul, că deși anul acesta erau numai 7 locuri vacante, numărul tinerilor, cari au concurat la ele, a fost de 40, toți tineri buni și săraci, dăr 33 dintre ei au trebuit să fiă respinși din cauză că fondul, ce până acum s'a adunat, abia ajunge la suma de 4000 fl. pe când cheltuelile cu susținerea celor 25 de tineri beneficiați costă într'un singur an scolar 1500 fl. v. a. In vederea acestor împrejurări, comisiunea administrativă a mesei studenților, în frunte cu zelosul inițiator al acestei mărețe instituțiuni, domnul V. Onițiu, cu învoirea sinodului arhidiececesan din acest an, a trimis țilele aceste liste de colecte la toate oficiile parochiale din tractul Brașovului și la mulți particulari. Colectele, după cum cu bucuria aflăm, s'au și început; unii dintre d-nii parochi pe lângă colectele dela credincioși, au luat măsură de a-se contribui pentru masa studenților în fiă care an anumite sume din lada bisericeii. Si dintre particulari au început a se face însemnate contribuiți. Cu un exemplu frumos în privința această a premers distinctiv și simpaticele noastre concetățeni, d-l Ioan Săbădeanu, comerciant în loc, care a oferit pentru masa studenților noștri 1000 franci. Acest frumos început ne face a spera, că Românii vor răspunde și de astă-dată cu generositatea cuvenită la apelul comisiunei administrative a mesei studenților, căci — cum dice apelul — „instituțiunea această umanitară a mesei studenților trebuie s'o susținem și s'o lărgim chiar, punând bazele unui internat de băieți,

căci ea implinesce la scôtele noastre medii și superiôre o misiune culturală românească de-o importanță capitală“. Dea Dumnezeu, ca Românii s'o înțelégă această și s'e-și facă datorința!

Pentru masa studenților români din Brașov a contribuit și d-l și d'na Sotir Ianopol 20 lei. — Direcțiunea școl. își exprimă mulțumita sa pentru frumosul dar.

Prima probă a Reuniunii noastre de cântări în noul an societar s'a inaugurat eri (Vineri) s'era cu o manifestațiune pentru vechiul dirigent d-l Pandelie Dima și noul dirigent d-l Ghiță Dima, care cu s'era de eri a început conducerea corului nostru. Intrând în sală, a fost întâmpinat d-nul Ghiță Dima cu vii urale din partea membrilor activi, cari erau deja toți întruniți în număr de 50. Urcându-se apoi pe tribună a rostit d-l president al Reuniunii G. Chelariu un discurs solemn și, apretându serviciile aduse Reuniunii de dirigentul onorar d-l P. Dima, îi mulțumesc în numele tuturor membrilor, apoi salută călduros pe noul dirigent d-l Ghiță Dima și, prevăstindu-i inaugurarea unei ere noue în viața Reuniunii, încheie între aplause generale, urând succes noului nostru măstru. Emoționat răspunde d-l Gh. Dima și, mulțumind pentru cuvintele elogiôse, își desfășură programul său în liniamente generale. Drept scop al Reuniunii defige cultivarea muzicii clasice, moderne și românești spre ridicarea nivelului Reuniunii și prin această a prestigiului întregii societăți românești. Spre ajungerea acestui scop reclamă absolută disciplină. In discursul său asemănă d-l G. Dima Reuniunea cu un stat extrem de absolutistic guvernât, în care voința autocratului — în acest cas a dirigentului — absorbte totul, căci la cas a dirigentului ar șovăi în conducere, neamănat trebuie să se destrăbăleze corul. Discursul franc și sincer al d-lui Dima a fost primit cu aplause vii. După partea această solemnă s'a trecut la activitate, începându-se studierea „Cântecelor de dragoste“ ale lui Brahms. Probele de cântări — până la alte dispozițiuni — vor avé loc Marța și Vineria la ôrele 6—8. Punctualitatea membrilor activi este o datorință, pe care, credem, o va implini fiă-care membru cu sântenia.

Fundațiuni. Bunii creștini Mihaiu Butean și soția sa Floriana Jucan din comuna Ciomacoz, au mai întemeiat opt fundațiuni de câte 20 fl. pentru ajutorarea școlărilor români din comunele: Genciu, Dindeleag, Mezö-Terem, Portelec, Resighea, Sanislău, Sinteia (comit. Aradului) și Vezend. Fundațiunile, constatătoare din 1600 fl., se vor administra prin curatorii bisericești sub supraveghierea Consistorului gr. cat. din Oradea-mare. P. S. Sa episcopul Mihail Pavel, aflând de multele jertfe ale acestor bunii creștini, i-a distins prin o epistolă pastorală, ce li-a adresat'o. Epistola această

a făcut mare impresiune asupra dăruitorilor, cari la moment și-au încununat numele încă cu o faptă generoasă, dispunând procurarea unui clopot pentru biserica din Ciomacoz, în preț de 850 fl.

Unguri barbari. Din Gilău i-se serie „Tribunei“: în 13 Octomvre n. a fost contrala glotașilor la Gilău. Reîntorcându-se pe drum către casă nisce ômeni din Feneș, toți Români, afară de doi Unguri și doi Țigani — nu știu ce cêrtă s'a iscat între un Ungur și un Țigan. Destul, că un Român cu numele Petru Flueraș s'a dat s'e-i descurce, pentru a nu face nebunii. Numai atât i-a trebuit Ungurului nostru, care doria să aibă cêrtă cu numitul Român, fiind pismoși toți Ungurii pe el încă de pe timpul Memorandului. Când vedu, că Românul vré s'e-i despărta, n'a d'is nimic, fără a luat-o cu fuga pe drum înainte, frații și alte neamuri ale lui erau la cules de cucuruz. La spusa Ungurului toți au eșit cu sape, seceri, țepuși etc. înainte lui Petru Flueraș, și atâta l'au bătut până tot l'au sdrobit. Un Român a vrut s'e-l scôtă cum-va din mâinile Ungurilor, cari erau în număr de opt. Aceluia i-au spart capul cu tășul sapei și l'au mai imblătit peste picior, încât abia putu veni până acasă, tot plin de sânge. Pe Petru Flueraș l'au tras Ungurii în șanț și acolo l'au lăsat. Audându-se vestea în sat, s'au dus mai mulți după bietul om cu o trăsură; era scaldat în sânge. Nu putea umbla de sdrobit; acum e dus la spital în Clușiu, căci e puțină speranță să mai fiă cum a fost. Pe Ungurii barbari nu i-a legat nimeni. A eșit gendarmeria, au strins sapele, țepușile și alte unelte, cu cari fură bătut cei doi Români. Ori pôte pentru-că n'au negat fapta? Cu bună-semă să fi fost Români erau deja între zidurile temniței.

Adunări de învățatori. Despărțământul Făgăraș al Reuniunii învățătorilor din arhidieceasa gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș își va ține adunarea Duminecă, 29 Octomvre st. n., în Beșimbac. — Reuniunea învățătorilor „Mariana“ din vicariatul Rodnei și protopopiatul Bistriței și al Budacului, își va ține adunarea generală în biserica gr. cat. din Bistrița în 5 și 6 Nov. st. n. — Despărțământul Roșiei montane a Reuniunii învățătorilor gr. cat. își va ține adunarea la Abrud în 2 Noemvre n. c.

Logodne. D-l Alesandru Ungur, absolvent al facultății teologice din Gherla, s'a logodit în 5 Octomvre n. c. cu d-ra Elena Mureșian, fiica d-lui paroch Georgiu Mureșian diu Batin. în comit. S.-Dobăca.

— D-l George Butnariu, învățător în Rășnov, lângă Brașov, s'a logodit cu d-ra Maria Tăbăcariu, tot din Rășnov. — Dorim fericire tinerelor părechii!

O nouă societate comercială română se va înființa în comuna bănățenă

Gerboveș (Valea Almajului). Adunarea de constituire se convôcă pe 29 Octomvre n. c.

Archiducele Francisc Ferdinand, presumpțivul moștenitor de tron, va merge pe la începutul lunei Novembre în Eclea (Bănat), unde va fi ôșpele contelui Felix Harnocourt și la care a petrecut și în 1898 mai multe țile.

Se va scumpi posta. De-odată cu intrarea în vigôre a calculării în corône și fileri, se vor face schimbări în tarifele postale. Anume, taxa scrisorilor recomandate, care până acum era de 10 cr. plus 5 cr. porto, dela anul viitor încôce va fi de 25 fileri plus 10 fileri taxa portului. Cărțile postale în loc de 2 cr. vor costa 5 fileri, portul scrisorilor pentru străinătate va fi în loc de 10 cr., 25 fileri. Dinpotrivă însă la portul tipăriturilor și prețurilor curente se va face o neînsemnată reducere, cam 1 fil.

Cercul Hüttemann. După cum am anunțat și eri, de s'era la 8 ôre se va deschide cercul Hüttemann. Acest cerc și-a câștigat prin producțiunile sale renume european, și ori unde a dat reprezentații prestațiunile lui a fost admirate de public. Numărul personalului cercului este de aprôpe 100, are corp de balet, muzică proprie, cai numeroși, dresați în diferite maniere. Proprietarul cercului, d-l Hüttemann, nu va cruța nimic în nici într'o privință, ca în tot timpul cât cercul său va sta în Brașov, să precure publicului distracțiunii plăcute în fiă-care s'era.

— Măne Duminecă 22 Oct. n. se vor da două reprezentații, una după amiazi, alta s'era, c'un program din cele mai alese.

Un Pianoforte se pôte închiria în tot momentul, cu 4 fl. lunar. Amănunte la Redacțiunea țiarului nostru.

† Basiliu Stanciu.

(Inmormântarea și biografia lui.)

Viștea-inferiôră, Oct. 1899.

Sâmbătă, în 14 Octomvre a. c. am petrecut la mormânt pe veteranul căpitan în pensiuine Basiliu Stanciu de Viștea. Regretatul a fost un bărbat din generația veche, unul dintre bătrânii ofițeri de pe timpul graniței, om cu multă experiență, care a luat parte activă la memorabilele evenimente din anii 1848—9, fiind pe acel timp sub-locotenent în Sibiu.

Inmormântarea a fost imosantă, demnă de un bărbat ca d'ensul. Serviciul funebral l'a oficiat vicarul Făgărașului Macavei cu asistența a 6 preoți din jur.

Pe sicriu, afară de câte-va corône din flori naturale, a mai fost una din partea consăngenilor, ér alta din partea societății „Furnica“ din Făgăraș, în a cărei direcțiune a fost membru. Societatea veteranilor din Făgăraș, al cărei membru ono-

pețitor nu i-s'a mai aflat. Și atunci tatăl său trimise cărți în toate părți, dând de scire ce i-a spus fata și cine vré să fie al ei să se arete voinic!

La scirile aceste nimeni nu s'a aflat, numai un ficior holteiu, care avea trei câni ca trei smei. El s'a încumetat să facă ce i-se cerea, căci și-a pus de gând să ia nevasta, orî s'e-și pună capul.

Decă și-a pus astfel de gând, merse într'o ții acasă, la tata fetei. Peste nôpte s'a culcat la el, diminéta merse veduva la el de-l trezi din somn sărutându-l. El s'a sculat, a prânzit, după prânț a d'is cătră ea: Ieși de-mi câștigă trei lanțuri ca piciorul meu de grôse.

A eșit fata prin sat de i-a câștigat.

Când a sosit vremea aceea, de se învélua ția cu nôptea, feciorul se duse unde era betrânul mort; îl legă cu tus-trele lanțurile de gândei, că-l rupe, și se aședă la pândă cu câni tus-trei lângă d'ensul.

Și a pândit, și a grijit; când pe la meșul nopții, écă betrânul s'a pomenit, și vedând lanțurile de peste el, începă a ride, se ridică, le rupe frumos tus-trele și hait

după fecior. Dér când s'a deșteptat din morți câni pe loc l'au simțit și dă-i la el, sărindu-i tot în față, de mortul nu se putea apropia de fel de fecior. S'a luptat el cu câni, tot s'a luptat, ér de la o vreme i-a urmat césul și a trebuit să se întôrcă îndărăpt la morții lui; dér în bătaia cea lungă un căne s'a prăpădit și feciorul remase numai cu doi.

Se întôrse de diminéta la veduvă, îngrozit de ce veduse și totă ția aceea a dormit să mai câștige puteri.

A doua nôpte s'a pus la pândă de nou. La meșul nopții éráși s'a soulat mortul, câni i-au sărit în față și s'au încăerat la olaltă până la un ceas, când și betrânul a murit, dér și un căne a mai perit, de-i remase feciorului numai unul.

Astfel feciorul pândind nopți și-a implinit datorința ce avea s'o facă în casă față de mort, a treia ții l'au luat pe betrânul din casă de l'au dus în cimiteriu îngropându-l cum se îngropă ori ce mort. Aici avea de aci înainte să pázescă feciorul.

Inainte de a se înséra, merse el până la popa de-i ceru creță și cenușă sfințită.

„Îți dau — dice popa — dér bagă de semă cum te porți. Fă o rôtă cu cenușă și cu creta, te aședă în mijlocul ei, că nu s'a apropia de tine de-ar sta în cap! S'a scula el din morți și a cerca să pue mâna pe tine, dér ferit'a sfântul s'e-ți pôtă face ceva. Ér pe lângă aceea, tu îi tot aruncă cenușă în față. Nu-i vorba, va grăi el cătră tine, dér tu să nu-i răspunđi nici un cuvânt, ci să tacă ca mormântul, căci altmintrelea ești pierdut.“

Mare bucuria l'a cuprins pe fecior auzind sfatul părintelui. L'a urmat într'u tôte, nebătându-se dela el nici câte neșu sub unghia, și betrânul nu i-a putut face nimic.

A patra ții éráși s'a rugat feciorul de popă să-i dea cenușă sfințită. „Grijesce — dice popa — de nu te da învins mai ales în astă nôpte, că-i avé grea încercare. Fă-ți cercul de cenușă și te apără, că vor eși mai mulți din grôpă la porunca betrânului, că-i cel Necurat...“

Și astfel s'a întâmplat. Că nôptea, când s'a pus la pândă, étă betrânul ese din mormânt și de odată cu el mai mulți mărunței, de nu-i puteai cunoșce, ce-s și cum is. — „Alele! frate, ce mai faci și cum o

duci cu lumea asta?“ — întrebau ei care de care. Pe care cum îl zăria, că vré să se apropie de cerc, îl proșca cu cenușă sfințită, de săria cât colo. La un ceas i-a vedut numai că pier și să duc la locul lor, ér moșul rămâne îndărăt dicend: „Bine m'ai grijit! Ia-ți femeia de nevastă și cu avuția mea fă ce-i vré, că o las pe mâna ta. Ér, ca să-mi mai dai o resplată, astupă-mă cu pământ cum se cuvine, să mă odihnesc în pace și să nu mai es din grôpă.“

Și l'a ascultat feciorul, astupându-l cum se cere; apoi din nôptea aceea înainte nu s'a pomenit cuvânt să mai ese din mormânt.

Și s'au însurat feciorul cu femeia aceea câștigând și averea moșului și atâte bunătăte avea, de nu scia ce să mai facă cu ea. Și bogat e până în ția de astăzi, și se veselesce cu nevasta, ér cine nu e bogat și n'are nevastă — stă și se uită la stele.

(Comunicată de V. T.) G. Todica.

rar a fost defunctul, încă a trimis din sinul său trei-spre-dece membrii, care atât la mormânt, cât și în drumul până acolo i-au făcut onorurile militare. Tota inteligența din jur a grăbit să petreacă la mormânt pe venerabilul bătrân; ba câți-va amici vechi și soți de arme ai răposatului au alergat din depărtări și mai mari se dea ultimul tribut de amiciție iubitelor lor camarad. Intre aceștia au fost bătrânul căpitan C. Stezar, președintele comitetului grănițeresc din Sibiu, și majorul Max din Făgăraș.

Intre alții au fost advocații Dr. Micu, Dr. Șerban, Dr. Turcu cu familia, cassarul Scurtu, medicul Arpașului Dr. G. Moldovan primpretorele Bisztray, pretorele Szaboszlaj, forestierul Ivașcu, Faber, Boer Oliver, Asboth B. etc. etc., dovadă de stima și de iubirea, de care s'a bucurat el înaintea tuturor, care l'au cunoscut.

Căpitanul Stanciu, atât ca militar cât și după trecerea lui în pensiuine, a fost un bărbat foarte activ. În 1840 a fost asenat și înrolat ca simplu soldat, ridicându-se din treptă în treptă până la rangul de căpitan. După douăzeci de ani de serviciu a părăsit cariera militară, trecând în pensiuine.

Căpitanul Stanciu însă nici după trecerea în pensiuine nu a stat în nelucrare, ba se poate și să zică, că în acest timp a fost încă mai activ, ca în miliția, căci pe când ca militar totă activitatea îi era îndreptată numai într-o direcție, pe atunci după trecerea în pensiuine, activitatea lui s'a estins aproape pe toate terenurile vieții publice atât în ce privește comuna sa natală, cât și comitatul. A fost aproape neîntrerupt membru al comisiunii municipale și administrative a Făgărașului, bărbat cu influență la comitat, lucrând tot-deuna în interesul neamului său.

Dela organizarea școlilor grănițeresci a condus neîntrerupt școala centrală grănițerescă din loc, devenind acesta sub conducerea lui una dintre cele dintâi școle. Biserica încă a fost împărțită de ajutorul său, atât moral, cât și material. Ca delegat al companiei a opta grănițeresci, a luat parte la toate adunările grănițeresci ținute în Sibiu. A fost membru pe viață al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, ăr acum prin dispoziția testamentară a lăsat să fie înecris ca membru fondator, a fost membru în direcțiunea societății „Furnica“ din Făgăraș și a altor societăți culturale filantropice și financiare.

Prin dispoziția-i testamentară, — neamintind sumele destinate bisericii și săracilor din comună, a lăsat Consistoriului metropol. din Blășiți trei acțiuni de ale instituției „Albina“ pentru o fundațiune cu menirea de a se da ajutoare studenților lipsiți de mijloace materiale.

Etă cine a fost căpitanul Stanciu, în urma cărnia a rămas un gol, care poate că nici după mult timp nu se va umple.

Boeriu.

* * *

După acestea lăsam să urmeze o schiță biografică, scrisă de însuși decedatul în 1891. Etă-o:

„Sunt născut în 20 Faur 1821. Tată-meu Moise a lui Niță a murit în an. 1859, ăr mama mea Maria născută din familia boernală Haraball din Viștea-sup., a răposat în 1853.

Am fost 4 frați, dintre cari când scriu acestea numai eu mă aflu în viață.

Părinții mei au fost un model de omeni, cu frica lui Dumnezeu, virtute creștinească și muncitori neobosiți. Tatăl meu în tinerețe a fost militar grănițer și în bătăliile franceze a căpătat crucea pentru merit „Canonen Kreuz“.

Starea mea de astăzi o mulțămesc bunei creșterii a mamei mele, care din frageda copilărie a mea a știut să sădăscă în mine un caracter ambițios și tot-deodată modest, care nu mă poate părăsi până la moarte.

În anul 1828 am început a cerceta școala din loc, care era numită pe timpul grani-

ței „școala companiei nemțesci“. Mai există în Viștea și o altă școală numită „națională“ pentru urbarialști (fostii iobagi). Învățător era pe atunci Quiriciu Krekana, grănițer din al II-lea regiment dela Năsăud, un bărbat foarte harnic, ăr comandant de companie era căpitanul Carol Dobay, sėciuiu de nascere, ărăși un om harnic. În școala acesta am stat după usul de atunci opt ani, adeocă până în 1835.

În anul 1836 și 37 am stat în cancelaria companiei ca scriitor, ăr în 1838 am fost chemat în cancelaria regimentului, în care am stat până în 1844. În doi ani nu am căpătat nici un salariu, susținându-mă părinții cu merinde de acasă. În 1840 am fost înrolat ca soldat simplu. După deșe zile avansat ca vice-corporal și în scurt timp ca corporal cu 3 fl. 30 cr. la lună. În cancelaria regimentului a fost ca conducător Johann Munzath, căpitan de comptabilitate, Român delu Năsăud. Sub conducerea acestui bărbat meritat am fost calificat pentru armată, după timpurile de atunci, cu bun succes. Colonel al regim. era Johann Conta, ăr mai târziu din 1840 Wilhelm Hipsich, Croat de nascere, a cărui asprime era mai mult tirăniă.

La începutul anului 1844, ca corporal, m'am întors la Viștea, comuna mea natală, unde am primit conducerea cancelariei pe lângă neapțul sergent-major Johann Streza. Comandantul companiei era Johann Karner, Sas din Sighișoara, un om cu dreptate și soldat de frunte. Pe sergentul Streza l'au dispensat de oficiu, ținându-l însă tot în activitate, până mi-a venit rândul avansării mele, la rangul de sergent-major în 1845. Ca sergent-major am servit până în anul 1848, anul în care a erupt revoluțiunea.

În acest an în luna lui Maiu am eșit cu o divisiune formată din companiile VI., VII și a VIII-a în garnisonă la Sibiu sub comanda căpitanului Georgiu Kontz, Maghiar de nascere. În Septemvrie a acestui an am fost avansat ca sublocotenent cu salariu de 19 fl. la lună.

Am luat parte la toate bătăliile începând din Septemvrie 1848 până în 21 Martie 1849 întemplate aici în Ardeal.

În 29 Martie 1849 am trecut cu trupa austriacă prin pasul Predeal în România, unde am stat până prin Iulie a aceluiași an, când ne-am reîntors prin pasul Branului, continuându-se războiul până s'a finit cu catastrofa dela Șiria.

În a. 1851 s'a desființat confiniul militar și din regim. român I. de grănițer s'a format regim. de infanterie nro. 46 cu numele contele Jelacic. Am avansat apoi ca supralocotenent, apoi căpitan clasa a II-a și în anul 1859 căpitan clasa I-a. Tot în anul 1859 am luat parte la răzbelul cu Italia ca comandantul companiei a 19. în sudul Tirolului contra oștei lui Garibaldi, ăr în anul 1860 am trecut în pensiuine, luându-mi domiciliul în comuna mea natală.

Frați pentru frați.

Bucuresci, 4 Octomvrie 1899.

Sămbătă seara 26 Septemvrie v. c. Societatea „Frăția“ a Românilor Ardeleni din Cața, aflători în Bucuresci, a organizat o mare și frumoasă serbare populară la „Bragadiru“, în scopul de a veni în ajutorul țeranilor din România, bătuiți de secetă. Serbarea a fost pusă sub patronajul d-lui primar al capitalei B. St. Delavrancea, neobositul și sincerul apărător al cauzei noastre naționale, care a și asistat la ea împreună cu d-l general Algiu, prefectul poliției, d-l Barbu Păltineanu deputat, etc. stând mai multe ore și desfătându-se la privirea frumoșelor jocuri ardelenesci.

Primirea, ce s-a făcut acestor distinși oșpeți, a fost cât se poate mai entusiastă. Dl Ignatie Mircea, avocat și președinte al societății, salutând prin o scurtă, dăr bună alocuțiune pre d-l primar, acesta îi răspunde aducând laude Transilvănenilor pentru inițiativa, ce au luat de a sări în ajutorul fraților din România. Cuvintele călduroșe ale neîntrecutului măestru orator au făcut o foarte bună impresie asupra publicului, care

era foarte numeros, deși timpul nefavorabil și ploios ne făcea să ne îndoim de acesta.

Sala frumos decorată cu drapele, corone de brad, lampi și cu 3 muzici, din cari una militară, distrau plăcut pe cei prezenți petrecându-și admirabil și demn până dimineța.

Venitul serbării de câte-va mii a fost vrsat la primărie, care a adus mulțumiri măgulitoare societății. Dēcă serbarea a succedea așa de bine, acesta e a se atribui activității vrednice de totă lauda a membrilor din Comitet, cari au plasat bilete pe întrecute, apoi d-lor George I. Todor, Nicolae I. Cornea, Ștefan Bucur, Ion Lungu, G. G. Boer, G. I. Comșa, Moise Bucur, Traian Cornea, Ion Șt. Bucur, G. N. Cornea, N. N. Mircea, Sofronie Comșa, G. N. Făgărașanu, secretarul președintelui On „Club al Tinerimei“, d-l director general al poștelor și telegrafelor Ghica, casierul general al C. F. R. d-l Poenaru, Septimiu B. Murășianu secretarul Ligei, Sachelaride inspector de poliție etc. etc. cărora societatea „Frăția“ le aduce mulțumirile sale cele mai călduroșe, asemenea și d-lui D. M. Bragadiru, marele comerciant de bere, care a binevoit a pune la dispoziția societății sala și luminatul ei în mod gratuit.

Chipul în care operează acesta societate Transilvanenă, pe lângă aceea că face onore acelor ce o conduc, o ridică mult și în fața publicului de aici, care se bucură mult ori de câte ori vede cum „frații lucrează pentru frați“ ori de câte ori nevoia și durerile comune o cere. Societatea „Frăția“ și-a căștigat un nou titlu de recunoștință înaintea țerii, fapt, care ne umple inimile de veselie, și ne îndemnă să dorim propășire, țării și mulți imitatori. Trăiască societatea și bravii ei conducători Ignatie Mircea și S. Mureșianu.

Mathina.

Nou abonament la Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Octomvrie st. v. 1899

s'a deschis nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii foicei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe șese luni	6 „
pe trei luni	3 „
pe o lună	1 „

Pentru România și străinătate:

pe un an	franci, 40
pe șese luni	20
pe trei luni	10
pe o lună	3,50

Abonamente numai la numărul poporal de Dumineca:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	2 fl.
pe șese luni	1 „

Pentru România:

pe un an	8 franci
pe șese luni	4 „

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea.

ULTIME SCIRI.

Viena, 20 Octomvrie. În ședința de adă a „Reichsrath“-ului deputatul polon Pientak a fost ales de prim vicepreședinte.

Praga, 20 Octomvrie. În Laun s'au repetit ăr demonstrațiile. Șeful districtual și gendarmii au fost loviți cu pietrii. Șese gendarmi au fost răniți.

Londra, 20 Octomvrie. Intre Ladysmith și Dundee s'a întrerupt circulația pe linia ferată. Burii au oprit ăr un tren, care plecase din Ladysmith ducând numeroși ofițeri și soldați

Londra, 20 Octomvrie. În ședința de adă a parlamentului opoziția a atacat energic guvernul din cauză războiului. Unul din oratori a șis, că chiar de ăr învinge Anglia, țera va fi băgată în mari încurcături. Morley șise, că războiul a fost pornit din răzbunare.

Anuar al corurilor.

Cetitorii noștri își vor aduce aminte, că d-l profesor de musică Timotei Popovici și-a propus să redacteze un fel de anuar al corurilor. din care de-o parte să ne putem orienta cu toții asupra gradului de cultură musicală, la care ne aflăm adă noi Români de dincă de Carpați, ăr de altă parte să servescă ca ajutor celor ce ar voi odată să scrie o istorie a muzicii romănesci.

În scopul acesta, d-l profesor Popovici publicase încă în primăvara acestui an un fel de apel la adresa tuturor reuniunilor romăne de cântări și de musică, precum și a corurilor de plugari, rugând mai ales pe dirigenții lor să-i împărtășescă toate datele posibile cu privire la corul său reuniunea de sub conducerea lor, ca ast-fel anuarul proiectat să fiă cât se poate mai complet.

Ideia d-lui T. Popovici, se înțelege, a fost întâmpinată cu bucurie din partea publicului și a presei noastre romăne în genere. Cu toate acestea, mulți dintre d-nii conducători și dirigenți ai corurilor, cari în primul loc sunt interesați în cauză, până adă au întârziat a răspunde la apelul d-lui Popovici.

De aceea se atrage din nou atențiunea d-lor conducători și dirigenți de coruri asupra apelului, ce li-s'a adresat, și-i îndemnăm și din a noastră parte să grăbescă a aduna datele cerute și a-le trimite cât mai repede d-lui profesor de musică Timotei Popovici în Sibiu.

Pentru orientare reproducem încă odată datele, de cari are lipsă d-l Popovici. Anume:

1. Datele referitoare la începutul corului: Anul înființării; numele și caracterul persoanei la stăruința căreia s'a înființat (primul președinte etc.); numele și caracterul primului dirigent al corului; numărul aproximativ al membrilor activi (coriști) cu cari s'a înființat corul (bărbați, femei, etc.; unde sunt membri de mai multe categorii, se se arate și numărul acestora); categoria corului (mixt, de bărbați; bisericesc, lumesc, etc.); unde și cu ce s'a produs corul mai întâiu în public; (indicarea cântecelor și a autorului lor, cu cari s'a prezentat mai întâiu în public); mijloacele materiale, cu cari corul și-a început activitatea (fonduri, eventuale ajutoare, etc.) ce remunerațiune s'a dat primului dirigent al corului.

2. Date referitoare la activitatea ulterioară a corului: Președinții și conducătorii cari i-a avut în decursul timpului cu numele și caracterul și a altor persoane cu merite deosebite pentru propășirea corului; numele și caracterul dirigenților următori ai corului și remunerațiunea, ce li-s'a dat pentru instruire și conducere; cam câte producțiuni și concerte a dat la an; festivități mari la cari a luat corul parte activă (premierii, concurse, festivități religioșe, naționale etc.); a funcționat corul neîntrerupt, (când și din ce cauze și-a întrerupt activitatea) și în fine alte momente mai însemnate din viața corului.

3. *Starea actuală a corului.* Președintele și dirigentul; unde și-a făcut acesta studiile musicale necesare; ce instrument musical folosește la instruirea corului (acesta se se spună și despre primul dirigent); categoria corului (mixt, de bărbați etc.), numărul și numele complet al tuturor membrilor activi (coriști, tot astfel și al membrilor de alte categorii); repertoriul de care dispune corul ați (titlul pieselor și numele autorului lor); cari piese s'au cumpărat cu bani (și cam cu ce preț) și cari s'au primit ca donațiuni etc., câte concerte a dat corul în decursul anului 1898 și cu ce fel de muzică s'a ocupat (piesele cântate la aceste concerte): venitul curat al concertelor date în 1898; starea financiară actuală a corului (venit și cheltuieli); cam spre ce scopuri se întrebunțază banii, de cari dispune corul; festivitățile la cari luă parte activă în decursul anului 1898 și alte momente de însemnătate.

4. *Influența, ce o au corurile asupra creșterii religioase-morale a poporului* din comună și asupra culturii sale în general; care gen de muzică este mai acomodat spiritului poporului și cari piese se studiază mai ușor și au efect mai mare asupra inimii sale. Tote aceste date, dăr mai ales cele de sub p. 1. 3 și 4. rog să fie cât se poate de amănunțite și se mi-se trimită cu posta cât mai curând ca să le pot aranja și tipări.

Pote că datele cerute de mine se vor păre prea multe, unele chiar de prisos; însemnătatea lor însă se va pute vedea mai bine, când anuarul va fi gata, ér munca și sacrificiul, ce trebuie se pună fie-care pentru a aduna pe cât e posibil aceste date, va fi de sigur foarte mică față de scopul bun, ce se intenționează prin lucrarea plănuită. Și nu mă îndoiesc, că mai ales st. d-ni dirigenți de coruri, cari în această calitate aduc sacrificii foarte mari pe altarul culturii musicale a poporului nostru, vor grabi a-mi trimite cât de curând datele înșirate mai sus. Trebuie să aducem cu toții sacrificii, când e vorba de lucruri, cari privesc progresul cultural al nostru în general.

Convocare.

În sensul § 21 din statutele Reuniunii învățătorilor gr. cat. din Arhidieceasa gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, prin acesta se convocă adunarea de toamnă a despărțământului Aiud pe Dumineca din 5 Novembre a. c. în comuna Cacova cu următoarea

Ordine de zi:

I. La orele 8 a. m. celebrarea serviciului divin, după finirea căruia imediat urmază sfințirea pomposului edificiu scolastic de nou edificat.

II. La orele 11 a. m. adunarea învățătorilor, ce se va ține în edificiul scolar: 1. Deschiderea adunării prin președinte. 2. Constatarea membrilor prezenți. 3. Certirea și verificarea procesului verbal al adunării precedente. 4. Disertațiune, de Aureliu Pop inv. în Aiud. 5. Incassarea taxelor dela membrii vechi și înscrierea de noi membri. 6. Raportul cassarului și bibliotecarului. 7. Designarea persoanei, care la adunarea proximă va ține prelegere practică de model; altă persoană care va diserta. 8. Defigerea locului ținerii adunării de primăvară. 9. Alegerea a 2 delegați pentru adunarea generală, precum și alegerea unui membru în comitetul central. 10. Alegerea oficialilor despărțământului pe anul de gestiune 1899—900. 11. Alegerea a 2 membri pentru verificarea procesului verbal. 12. Eventuale propuneri. 13. Închiderea adunării.

După adunare prânz comună la 60 cr. tacămul. Doritorii de a participa la prânz, sunt rugați a se anunța până la 2 Novembre st. n. la on. d. Traian Fodor, paroh gr. cat. în Cacova (Vlădhăza, p. u. Nagy-Enyed).

Teius, 15 Octemvre n. 1899.

Cornel Crișan,
inv. gr. cat. președinte.

Literatură.

Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra noii cărți de legi intitulată: „*Instrucțiuni populare despre datorințele și drepturile purtătorului de dare*“, edată de d-l Wilhelm Niemand, De ce trebuință mare este această carte pentru toți plătitorii de dare, o dovedește și împrejurarea, că ea s'a publicat în toate limbile: română, germană și maghiară. E scrisă la înțelesul tuturor, dând instrucțiunile necesare cu privire la tot felul de dări de stat, comunale etc., tratându-le din punct de vedere practic și ilustrându-le cu exemple, așa că și cel mai puțin inițiat cetitor poate ușor să le înțeleagă. Se tractează despre dările de stat directe, (darea de pământ, de chiria casei, darea de câștig, de miliție etc.); despre dările indirecte (accize după beuturi, carne, zahăr, competițe de timbru etc.); aruncuri comunale (pentru comună, comitat, școlă și biserică, pentru drumuri, câni, apă etc.). În partea din urmă se află mai multe formulare pentru petiții și reclame în diferitele cazuri. Și numai din acestea va înțelege ori-cine, să acest op pentru toți cetățenii plătitori de dare e de trebuință neapărată. El este o călăuză în mâna plugarului, ca și a tuturor celor ce se ocupă cu cărmărușul, cu negoțul și cu ori-ce meserie supusă dărilor. Cel ce va avea această carte și o va ceti cu luare-aminte, va fi scutit de multe pedepse și neplăceri și nu va mai avea lipsă de a alerga pentru totă nimica la sfatul avocaților, nici nu va mai putea fi înșelat și înșelător de unii și de alții, căci cunoscând el legea, își va ouănoșce dreptul. Se poate procura cu 60 cr. (prin postă 65 cr.) dela Tipografia A. Muresianu din Brașov.

„*Fetele casnice*“. cor pentru trei și patru voci femeiesci de Timotei Popovici. Această drăgălasă compoziție musicală a apărut tocmai acum în repertoriul revistei „România Musicală“ din București, ca supliment la Nr. 14 din a. c. și se află de vândare la d-nul autor în Sibiu (seminarul archidieceșean), cum și la Tipografia „A. Muresianu“ în Brașov. Prețul 15 cr. (plus 3 cr. porto).

Din Istoria lumii, „tălmaciță de preotul Constantin Morariu“ din cartea nemțescă a D-rului Th. B. Welter și întocmită pentru folosul poporului român din Bucovina, a apărut în editura „Deșteptării“ din Cernăuți: partea a doua. Ea este scrisă tot atât de bine și de ușor, ca și partea întâi, care a avut și la noi mare trecere mai ales printre popor. Prețul 50 cr. (plus 5 cr. porto). — Cu același preț se mai pot căpăta dela Tipografia „A. Muresianu“ și câte-va exemplare din partea întâi, adăugând și pentru aceasta 5 cr. porto.

Despre gunoiu.

Ce ați dice D. Vóstră despre un om, care aruncându-și punga cu bani în apă, ar striga după aceea, că móre de fómé? De sigur, ați dice, că nu-i în firea totă, că e nebun!

Și câți economi nu sunt și pe la noi, cari fac cu gunoiul asemenea omului cu punga de bani: îl aruncă din grajd écă așa, ca să se scape odată de el, îl lasă în curte de l risipesc porcii și alte animale în toate părțile, până ce se muceșce, de nu mai are nici un preț, ér după ce-l duc în câmp pe agrii, îl fac grămăjore mici, mai lăsându-l câte-odată éráși timp uitat în arșița sórelui, espus vânturilor și ploilor, până ce evaporéază și se scurge totă materia nutritóre din el. Nu mai amintesc acum și despre mustul de gunoiu, care după cum se poate vedea mai pretutindenea, curge neîmpedcat pe strade de îngrășe petrite drumurilor și ale riurilor.

Nu trebuie să fie omul nu știu ce matematic mare, ca să pótă calcula la ce perderi mari e espus pământul supus culturii în tot anul prin desece recolte. Acesta o pótă face și cel din urmă econom. Să luăm de exemplu un agru de o jumătate de jugér, care dá un car bun, pótă și două mai mici de grâu ori șecară, séu un car bun de cucuruz, când se cultivă cu de acesta, altul de coceni, apoi bostani ș. a. Să com

putăm puțin greutatea acestor recolte, fie și numai pe de-asupra, și apoi să ne întrebăm: cât dăm noi în schimbul recoltelor, pământului aceluia?

Economii învățați au calculat, că un pământ de un hectar cultivat cu cucuruz perde într'un an la 280 kgr. materii nutritóre: azot, cenușă și fosfor; cel cultivat cu grâu 290 kgr., fênatele naturale pierd și ele în tot anul la 300 kgr., ér trifoiștile 320 kgr.

Este un proverb bine cunoscut la noi, care dice, că: „Din sacul, care tot iai și nu mai pui, îndată dai de fund“. Cam așa se urmează în economiile mai mici de cele mai multe-ori. Se ară pământul cu cele mai bune pluguri, se întrebunțéază érá cele mai bune séminte, se sapă cu cele mai bune mașini, numai ca sacul cu recolte să fie cât se pótă de mare: dér ca acest sac golit de atâtea-ori se fiá éráși umplut, cum am đis, numai foarte puțin se interesează.

Pământul este ca și un burete plin cu apă. La început, până e întreg, neexploatat, el lasă tot mai mult; cu cât însă se exploatează mai des, cu atât se împuținează și recoltele lui. Este însă un mijloc, care întrebunțat la timp și înțelepțese, pótă face ca recoltele să nu slăbescă nici odată din pământurile supuse culturii. Acest mijloc este gunoiul.

Nu fie-care gunoiu însă este de o potrivă de bun. Gunoiul cel mai bun se produce dela vitele ținute și nutrite în grajd. Calitatea gunoiului mai depinde și dela nutremânt, etate și așternut. Vitele puse pe îngrășat vor produce cel mai prețios gunoiu. De asemenea vitele mai mari vor produce un gunoiu mai bun, ca cele tinere.

Așternutul, care se pune sub vite este de mare însemnătate pentru producerea gunoiului. Cu cât așternutul are mai multe goluri înăuntru, în cari se pótă prinde udul și părțile mai moi ale bălegilor, cu atât este mai bun. Astfel paiea cerealelor (bucatelor), vor da cel mai bun așternut.

Când economul nu are tocmai destul fên pentru nutirea vitelor, atunci o parte a paielor de cereale se pot întrebunța mai întâi singure séu amestecate cu fân, ca nutremânt, și numai după aceea se așterne. Pentru o vită mare se calculează de regulă câte 3—5 chilogramme de așternut pe đ.

În lipsa paielor de cereale se pot întrebunța ca așternut încă și paiea de bob, de mazere, de cartofi, rogozul, papura, frunzele arborilor ș. a., dér acestea neavând goluri așa mari înăuntru, ca paiea cerealelor, nu pot absorbé toate părțile moi, ci mai mult sporesc materia uscată a gunoiului, din care causă, écă nu se udă bărbătesce, nici nu se prea descompun (putreșesc), ci stau mai cu sémă uscate séu muceșcite în grămada de gunoiu.

Așternutul se lasă sub vite, până când golurile aceluia s'au umplut bine cu părțile moi ale bălegarului și ale udului, ceea-ce se pótă vedea foarte ușor, căci din starea uscată, în care a fost așternut, trece într'o stare umedă, amestecându-se cu bălegii. Atunci se ridică cu furcoiul și lopata de sub vite și se pune în grămada de gunoiu. Ridicatul séu rinitul gunoiului de sub vite se se facă în grabă și cu ore-care grijă, căci la din contră se perde o parte însemnată din amoniac și alte materii nutritóre din el. Dintre toate e o greșelă mare din partea aceluia, carî cum am đis, lasă gunoiul după

cel scot din grajd fără de nici o grijă, de-l risipesc porcii, séu îl calcă vitele în toate părțile prin curte.

I. Georgescu.

MULTE ȘI DE TOTE.

Țigara și caracterul.

„Spune cum fumezi, și un învățat engles îți va spune cine ești!“

Știința a ajuns a cunoșce caracterul unui om și după chipul cum el fuméază țigara.

Étă de exemplu cum se cunoșce caracterul unui fumător:

Un om, care ține țigara strins între dinți, nepăsător, écă arde ori nu, este un om, care îndată te atacă, așa dicend pe-tru nimic, adecă un om periculos.

Acela, care o fuméază cu luare aminte, chiar destul pentru a o ține încă arđend, și care o ia des din gură și cu plăcere se uită la cercurile de fum vinețiu, pe cari le trimite în aer, este un om mulțamit, făcôtor de bine și drept.

Ér cei cari fuméază cu multe intreruperi, cari trag odată și după aceea lasă țigara, se pótă de regulă în toate afacerile lor foarte prost; astfel de ómeni au un caracter nestatornic și se iasă ușor seduși de alții.

Écă cineva își întóree țigara cu nervositate printre degete și o mai apasă, atunci îl putem ține de un nătărău, frivol și vanitos. El ține țigara tot-deuna în sus, pe când un om cuminte, își ține țigara drept în jos, ducend'o spre obraz, ér écă cine-va își întóree țigara nepăsător încóce și încolo, e nervos, însă foarte vênjos.

Cine nu-și pótă ține țigara arđend, acela are o natură ușuratică, nu poți ave încredere în el și e de obicei un mare guraliv.

O peșteră albastră în America.

Minunea albastră a insulei Capri era până acuma unica vedere de pe suprafața pământului. Acum s'a descoperit în statul New-York o peșteră în apropierea lacului Minnewaska, care presintă aceleași fenomene, ca și vestita peșteră de pe insula Capri. Acel loc se află într'o catenă de coline la 5.000 metri d'asupra nivelului mării, acoperită cu stânci și păduri.

La o parte a lacului se află o colină sală peșteră. Inotătorul, care intră pe gaură peșterii, are în față sa un spectacol admirabil. Apa ia o colóre albastră închisă, care devine mai frumoasă, când privesc din interiorul peșterii spre éșire. Se naște un joc admirabil de colóri. Dela colóreă verde a Nilului, până la albastru ca cerul, până la indigo cel mai întunecat.

Écă vântul séu vislele provócă undele pe luciul lacului, atunci se presintă o suprafață argintie, ca și în peștera dela Capri.

Acest joc de colóri se vede în ori-ce timp al đilei, mai pronunțat este la amézi.

Écă sórele este acoperit de nori, atunci dispare colóreă argintie a apei, celelalte colóri rămân chiar écă plouă.

Inciuirea porților Gibraltarului.

Priveliștea cea mai originală, ce se pótă vedea în Gibraltar, e procesiunea militară, pe care o face garda la apusul sórelui, spre a incuia porțile orașului-fortăreței.

Portarul străbate cu cheile lui strădele, incurjurat de un pluton de infanterie și precedat de o musică militară, care cântă ariile cele mai frumoșe din repertoriul ei. Cheile sunt enorme: ele sunt ținute fără îndoială drept emblema vedită a vigilenței cu care Marea-Britaniă își păstrează tesaurile ei militare de mâna întâia, cum e Gibraltarul. Când sosesc la porți, garda salută, trimbițele rêsună și porțile greșide scârțind încetșor pe țiftinile lor, se închid greoi.

Gibraltarul este incuiat pentru totă nóptea. Procesiunea se întóree și cheile sunt duse înapoi la palatul guvernatorului, care e păstorul lor. Odată ce porța e închisă, e aproape cu neputință, chiar celui

mai mare om, de a intra in Gibraltar. In ori-ce cas, demersurile si formalitatile ce trebuiesc facute, spre a pute intra in oras, ar fi asa de lungi si rezultatul atat de problematic, incat fia-care prefera in general sa nu incerce a-le incepe.

Cetatenii, pe cari afacerile i-au tinut afară din fort, si oficerii, cari in focul vânătoarei s'au depărtat prea mult de ziduri, preferă de asemenea să treacă prin toate neajunsurile unei posade spaniole intr'o mahala a Gibraltarului.

POSTA REDACȚIUNEI.

D-lui D. Jurnatoriu, Jabar. La noi nu se află și regretăm, că nici nu vă putem spune, unde s'ar afla.

D-lui N. Păteas, Hotoan. Se vede, că ați trecut cu vederea „Posta Red.” din nr 207. De aici Vi-s'a expedit în 17 Octomvre.

D-lui A. Gabor Sicut, Trimite înainte 1 fl. 85 ca să prin asta economisesc 25 cr.

Domnii abonenti, cari încă nu și-au reînnoit abonamentul, să binevoiescă a-l reînnoi neamănat ca să nu li-se întrerupă regulata expedare a ziarului.

Cu numărul de față se sisteză expedarea fôiei celor ce nu și-au re'noit abonamentul.

Administrațiunea

„Gazetei Transilvaniei“.

Calendarul săptămânii

OCTOMBRE. are 31 zile. BRUMAREL.

Table with 3 columns: Zilele, Calend. Iul. v., Calend. Gregor. Rows include Dum, Lun, Mar, Mer, Joi, Viner, Sâm.

Cursul la bursa din Viena.

Din 20 Octomvre 1899.

Table of exchange rates for gold, silver, and various currencies like Hungarian, Austrian, and Italian.

Table of exchange rates for London, Paris, and Italian notes.

Cursul cotelor private din 19 Oct. 1899.

Table of commodity prices for various goods like Basilia, Credit, Clary, etc.

Tergul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 17 Oct. de 36,589 capete, la 18 Oct. au intrat 583 capete și au eșit 364 capete rămânând la 19 Oct. un număr de 36 817 capete.

Se noteză marfa: unghurească veche grea dela — cr. marfă unghurească

tinără grea dela 42—42 1/2 cr. de mijloc dela 43 1/2—44— cr. ușoră dela 44 1/2—45 1/2 cr. — Sârbescă: grea 41 1/2—42 cr., de mijloc 42—42 1/2 cr. ușoră: 42—43 1/2 cr. kilogram.

Bursa de Bucuresci.

din 19 Oct. n. 1899.

Table of stock market prices for various securities, bonds, and bank shares.

SCOMPTURI:

Table of exchange rates for various international locations like Paris, Berlin, London, etc.

Bursa de mărfuri din Budapesta

din 19 Oct. n. 1899.

Table of commodity prices for various types of grain and flour.

Table of prices for various types of sugar and other goods.

Table of prices for various types of oil, wine, and other commodities.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil: Gregoriu Maor.

Dr. VUIA

reintors dela băi și-a reluat practica medicală în Arad, Strada Sina nr. 1/b.

Marele magazin de încălțăminte a lui

I. Sabadeanu în Brașov,

(Nr. 10) Strada Porții (Nr. 10),

care prin soliditatea sa în curs de 30 de ani, de când există pe piața Brașovului, și a câștigat în totă Austro-Ungaria și România un renume bun. Recomandă onor. public

marele assortiment de încălțăminte, garantate de solide și moderne,

pentru bărbați, dame și copii, pentru mire și mirăsă pentru dans, gimnastică, casă și pentru atelier (lucrătoare) etc. etc. toate cu prețuri foarte moderate, ce se poate vedea, din consemnarea prețurilor cător-va articuli precum urmază:

Pentru bărbați:

Table of shoe prices for men, including various styles like vach, patent, and different materials.

Pentru dame:

Table of shoe prices for women, including various styles like patent, Gems, and different materials.

Mare alegere în încălțăminte de băieți, fete și copii, în diferite culori, forme, calități, cu prețuri reduse.

Specialități încălțăminte de luc fabricate: Viena, Carlsbad, Paris, Berlin, Petersburg, etc. din pele Chevreau, Vachs, și din Lac de salon, în diferite culori și facon modern, se află în mare alegere și se poate comanda și după măsură directe din aceste fabrici.

Depozitul de Galoci și Șoșoni de gumă rusescă, al celei mai renumita fabrică de gumă din Petersburg, se află pentru tot Ardealul numai la sus numită firmă, unde se vinde fie-care păreche sub garanță, pentru durabilitate cu preț moderat.

Reparaturi și comande după măsură se primesc și se efectuează prin un măestru dibaciă cu prompteță.

Comanda din afară de Brașov se efectuează prompt, însă numai cu rambursă; încălțăminte neconvenabile se primesc francat înapoi spre schimbare, eventual se înapoiază valoarea. — La comande din afară trebuie următoarele arătate: de ce preț? din ce pele? ce formă? ascuțit sau rotund? în besetz sau simplu? cu talpă grosă sau subțire. Ca măsură să puteți trimite un papuc vechi cu posta ca: „Mustră fără valoare” cu 5 cr. De ajuns este și arătarea Numărului încălțăminte, care cumpărătorul de obicei procură din prăvălii de încălțăminte. Altcum poate ori și ce laic lua măsura piciorului cu centimetru sau cu o fâșie de hârtie măsurând partea piciorului pe din nătru dela mijlocul călcăiului până la vârful degetului cel mare, peste talpe și degete, peste glesne, peste călcăiu și peste pulpe, trimițând această măsură prin epistolă se poate efectua comanda după dorință.

Cursul pieței Brașov.

Din 21 Octomvre 1899.

Bancnota rom. Cump.	9.42	Vënd.	9.44
Argint român. Cump.	9.36	Vënd.	9.38
Napoleon d'or. Cump.	9.53	Vënd.	9.57
Galbeni Cump.	5.65	Vënd.	5.70
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	10.72	Vënd.	—
Serie. fonc. Albina	101.—	Vënd. 5%	101.50

ANUNCIURI

(insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrișei administratiunii. In cazul publicării unui ananțiu mai mult de odată se face scădământ. care creșce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.“

Firmă fundată în anul 1833.

Adolf Resch

Giuvaergiu

Brașov, Strada Porții Nr. 7.

Asortiment bogat

de giuvaericeale, obiecte de aur și argint, ciasonice de buzunar elvețiane, asortiment foarte frumos.

Deposit de argintărie fină Cristofl, argintărie Alyaua 1-a calitate din fabrica Brendorf, precum și argintărie China calitate mai ieftină.

Cumperătură de obiecte vechi: de aur și argint, petri scumpe, margăritar, monede vechi și tot-felul de antichități. Suflat cu aur solid, cu argint, legal cu nicket, aramă pe cale electrică.

Tôte reparaturile ce cad în bransa de sus, se eșcută ieftin și prompt.

— Gravuri în pétră și metal. —

Specialitate: Confecționare de obiecte bisericesci și anume: Candele, cădelnițe, cruci, potire e c. etc.

— Brașov, Strada Porții Nr. 7. —

Asortiment foarte frumos.

Obiecte bisericesci.

KATHREINER
cafeaa de maltă
Kneipp.

Bunicei și mie!

Probat de mai multi ani ca cel mai eșcelent adaus la cafeaua de bone. — Recomandat de medici celor ce sufer de nervi, inimă, stomac, anemie etc. — In sute de mii de familii cea mai plăcută cafea.

A V I S.

Prenumerățiunile la Gazeta Transilvaniei se pot face și renoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonați se binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca eșpedarea se li-se facă după stilul nou.

Domnii ce se abonază din nou se binevoiască a scrie adresa la nuri și să arate și posta ultimă. Administrat. „Gaz. Trans.“

Prețuri ieftine, serviciu foarte bun!

Avem onore a aduce la cunoșcință, că am luat asupra-ne singurul deposit al fabricei de postav, a lui **Aug. Schwabe**, și produsele ei, precum: **Postavuri și stofe de modă Loden, Cheviotte, Kamgarn, Flanel, Haine gata**, pentru bărbați și copii, precum și **Stofe de modă din străinătate, Dos kin negru, Peruvian** și tôte mărunțușurile pentru croitorii le vom vinde cu prețuri ieftine ale fabricei, sub firma protocolată la tribunalul de comerțiu

Depner, Roth & Westemean,
în magazinul din casele Sparcassei
— Strada Vămei Nr. 3. —

Asigurăm onor. public din oraș și dela sate, că aducem la vëndare numai mărfuri bune și solide și ne rugăm a sprijini întreprinderea noastră.

Cu tôte stima:
Depner, Roth & Westemean.

Deosebită atențiune pentru poporațiunea dela sate.

Dever mare! Câștig puțin!

Asortiment bogat.

La eșpozițiile hygienice din Cairo în anul 1895 și în Londra la an. 1896 au fost premiat **SPIRTUL REUMA** cu diploma de onore și cu medalia de aur. Probat de capacități medicale și întrebunțat cu succeș în spitale

SPIRTUL-REUMA

are efect șigur în tôte părțile corpului și anume contra reumatismului, dureri de nervi, soldina, ischias, asthma ș a

Efectul în uneie casuri este extra-ordinar, astfel, că după o singură întrebunțare alină dureri vechi.

Dureri de dinți și cap vindecă în 5 minute.

Prețul unei sticle cu regule întrebunțării 1 coronă, calitate mai tare 2 corone 40 fileri.

Depou principal în Budapeșta la farmacia D-lui **Iosef Török**, Király-uteza 12 și a d-lui **Dr. A. Egger**, Váci körut 17, asemenea în tôte farmaciile din provintă, precum și la preparatorul

WIDDER GYULA,
farmacist în Sátorajja-Ujhely.

Comande din provincie se eșcutează punctual.

Depou în Brașov la farmaciile: **Victor Roth, Friedrich Stenner, Franz Kelemen, A. Jekelius, Carl Schuster.** In Cohalm: **Ed. Victor Melas.**

Cumpărătorul care se provocă la

Cotone de gumă și beșici,
unicul, cel mai șigur și mai de încredere, și ușor de întrebunțat mijloc în contra tuturor urmărilor, pentru bărbați și femei, de calitate originală din Paris

per duzina fl. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 și 8 fl.

Bouts american, duzina cu fl. 3, 4 și 5.

Preservativ pentru dame, al profesorului Hasse fl. 2, al profes. Mensinga fl 2.50, al drului Carlet fl. 3 bucata. Preservativele pentru dame pot fi aplicate de multe sute de ori.

Spongii de precauțiune pentru dame, original parisian, duzina cu fl. 2, 3, 4, 5 și 6.

Legături lunare pentru femei, cel mai bun în lupta e „Bréul Diana“, bucata cu fl. 2.50, perinița pentru aședarea lui, duzina cu fl. 1.30.

Prețuri curente detaliate în coverte sigilate gratis și franco.

Trimeri se eșcutează prompt ori și unde cu rambursă, seu trimițând banii anticipativ, pe lângă cea mai mare discrețiune, prin renumita firmă șpecială higienică, fundată în 1881.

J. REIF,
VIENA, I. Branstädter nr. 3.

aceșt ananțiu, căpéta 20% rabat.